

Bakı Forumu problemlərin araşdırılmasına və həllinə töhfələr verəcək

Son dövrlər Bakı şəhəri mütəmadi olaraq, dünyanı narahat edən problemlərlə bağlı beynəlxalq yığıncaq və forumlara evsahibliyi edir. Bu tədbirlər beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də maraqla qarşılır. Çünki təşkil edilmiş forumlarda dünyanı narahat edən problemlər geniş şəkildə müzakirə olunur və çıxış yolları haqqında təkliflər irəli sürülür. Bu cür forumların Azərbaycanda keçirilməsi təsadüfi deyil. Bu, Azərbaycan dövlətinə və ölkəmizin başçısı Prezident İlham Əliyevə olan hörmətin və yüksək etimadın nümunəsidir. Dövlət başçımız həm ölkə başçısı olaraq, həm də dünyada ikinci böyük beynəlxalq təşkilat olan Qoşulmama Hərəkatının sədri qismində siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə dünyanı narahat edən global problemlərin həllində yaxından iştirak edir, səmərəli təkliflər irəli sürür və problemlərin aradan qaldırılması işinə dəstək verir.

Koronavirusun ən sərt dövrlərində Azərbaycan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına, eləcə də 30-dan çox dövlətə göstərdiyi humanitar yardım və maliyyə dəstəyi dünyada rəğbətlə qarşılanmışdır. Bu gün də Azərbaycan dünyanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayır.

Keçən həftə Bakıda Prezident İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə "Qlobal dünya nizamına təhdidlər" mövzusunda IX Qlobal Bakı Forumu keçirildi. Bu forumun hazırda dünyada baş verən geosiyasi, iqtisadi, humanitar problemlərin, eləcə də, Yer kürəsinin ərzaq böhranı ilə üzləşdiyi bir zamanda baş tutmasını labüd edirdi. Qlobal Bakı Forumu dünya gündəmində yer alan mühüm problemlərin araşdırılmasına və həll olunmasına böyük töhfə verəcək. Bu gün Avropada mövcud vəziyyət, ərzaq böhranının yaxınlaşması və onun yaradacağı problemlər barədə məsələlər forumda geniş müzakirə olundu və səbəblərin aradan qaldırılması üçün önəmli təkliflər də səsləndirildi.

Forumda dünyanın nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların rəhbərləri, keçmiş dövlət və hökumət başçıları, eləcə də tanınmış ictimai siyasi xadimlər iştirak edirdilər. Gündəlikdə müzakirəyə çıxarılan məsələlərin dünya üçün çox aktual olmasından və əvvəldə də qeyd etdiyim kimi, Prezident İlham Əliyevə olan yüksək hörmətdən və ehtiramdan irəli gəlirdi.

Forumun açılışında Prezident İlham Əliyevin çıxışı və qaldırdığı məsələlər bütün dünyaya bir mesaj oldu. Dövlət başçımız aparıcı beynəlxalq təşkilatların, habelə böyük maliyyə institutlarının ərzaq böhranı ilə mübarizə aparılması üçün onların böyük rolunun olması barədə təkliflər irəli sürdü. Bu gün Avropada yaranmış vəziyyət, ümumilikdə, bütün dünyada enerjiyə böyük tələbat olduğundan ciddi problemlər yaranmışdı. Bu problemlərin həll olunması üçün bütün dövlətlərin, beynəlxalq təşkilatların əməli fəaliyyətə keçməli olduğunu da ölkə başçımız xüsusi vurğuladı. Cənab İlham Əliyev ərzaq böhranının yaranacağı təqdirdə dünya əhalisinin böyük çətinliklərə üz-üzə qalacağını və nəticədə daha bir təhlükə kimi, qarşısalınmaz miqrant problemlərinin də yaşanacağı barədə dünyaya mesaj verdi.

Ölkə başçımızın forumdakı çıxışı dünyanın bir çox ölkəsinin kütləvi informasiya vasitələrində işıqlandırılıb və beynəlxalq aləmdə geniş əks-səda doğurub. Məqalələrdə Prezident İlham Əliyevin dünya üçün global problemlərin həlli istiqamətində söylədiyi fikirlər, eləcə də, regionun təhlükəsizliyində Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi müsbət addımlar yer alıb.

Bu gün tək Azərbaycanın yerləşdiyi regionda deyil, bütün dünyada təhlükəsizliyin təmin edilməsi qarşıda duran ən vacib məsələdir. Azərbaycan dövləti hər zaman dünya-da təhlükəsizliyin, sülhün beynəlxalq hüququn bərqərar olmasının tərəfdarı

kimi çıxış edib. Vətən müharibəsində şanlı Qələbə qazanmaqla Azərbaycan həm ədaləti, həm də beynəlxalq hüququ bərpa etdi. Artıq sülh haqqında danışmaq və Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh sazişinin imzalanmasının vaxtıdır. Artıq Ermənistan beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən işğalçı və təcavüzkar kimi tanındı. Müharibə başa çatdıqdan sonra Qarabağa səfər edən xarici qonaqlar, diplomatlar ermənilərin törətdikləri dağıntıları öz gözləri ilə gördülər.

Bu gün sülh sazişinin imzalanması üçün hər iki dövlət bir-birinin ərazi bütövlüyünü tanımalıdır. Sərhədlərin delimitasiyası üçün Azərbaycan tərəfindən komissiya yaradılıb. Ermənistan tərəfi də bu istiqamətdə addımlar atmalıdır. Ermənistanın münasibətlərin normallaşdırılmasında 28 il heç bir iş görməyən, ATƏT-in Minsk qrupunun yenidən cəlb olunması təklifləri gülünc və mənasızdır. Çünki münaqişə həll olunub, Minsk qrupu isə artıq arxivə atılıb. Artıq iki dövlət arasında münasibətlərin normallaşdırılması üçün əməli addımlar atılmalıdır. Bunun üçün Azərbaycan dövləti üzərinə düşən bütün öhdəlikləri yerinə yetirir, Ermənistandan da bu cür addımlar atmasını gözləyir.

Azərbaycan Qarabağ münaqişəsini özü həll edib və Minsk qrupunun fəaliyyətinə ehtiyac yoxdur. Ölkəmiz sülh sazişinin imzalanması və hər iki dövlətin bir-birinin ərazi bütövlüyünün tanınması istiqamətində beynəlxalq hüquqa söykənən 5 prinsipdən ibarət təklif irəli sürüb. Ermənistan 2020-ci il

noyabrın 10-da imzalanmış Üçtərəfli bəyanatın müddəalarına uyğun olaraq, kommunikasiyaların açılmasına riayət etməlidir. Azərbaycan öz ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvanla quru yolla əlaqə qurmalıdır. Bəyanatın imzalanmasından 2 ilə yaxın vaxt keçsə də Ermənistan tərəfindən kommunikasiyaların açılması istiqamətində heç bir əməli iş görülməyib və bu, Ermənistanın öz üzərinə düşən öhdəlikləri yerinə yetirməkdən imtina etməsi anlamına gəlir.

Regionda sülhün yaranması üçün Zəngəzur dəhlizi mütləq açılmalıdır. Əgər Zəngəzur dəhlizinin açılması mümkün olmasa, Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin imzalanması çətin, birgə yaşayış və qonşuluq münasibətlərinin qurulması istiqamətində görülməli işlər uğursuz olacaq.

Ölkə başçımız beynəlxalq tədbirlərdə çıxışı zamanı hər zaman vurğulayıb ki, Azərbaycanda yaşayan erməni əsilli əhali Azərbaycan vətəndaşlarıdır. Ölkəmizdə yaşayan digər xalqların nümayəndələri kimi, ermənilərin də hüquqları Azərbaycan Konstitusiyasına əsasən qorunur və təhlükəsizlikləri təmin edilir. Ermənistanda bəzi qüvvələrin qaldırdığı Qarabağın statusu məsələsinə gəlincə, bu gün Azərbaycanda Dağlıq Qarabağ adlı ərazi mövcud deyil. Azərbaycan Respublikası Parlamentinin qərarı ilə 1991-ci ildən Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti ləğv edilib. Qarabağın "statusu" ilə bağlı istənilən hər hansı istinad gələcəkdə yeni qarşıdurmaya səbəb ola bilər. Ermənistan hökuməti bunu anlamalıdır ki, bu cür yanaşma onları hansı təhlükə ilə üzbəüz qoya bilər. Əgər Ermənistan cürət edib Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü sual altına qoysa, Azərbaycan tərəfi də buna adekvat addım olaraq, Ermənistanın ərazi bütövlüyünü tanımayacaq. Buna Azərbaycanın tam hüququ vardır. 1920-ci ildə Sovet hakimiyyəti bizim tarixi torpağımız olan Zəngəzuru Azərbaycandan alıb Ermənistanla birləşdirib. Güman edirik ki, Ermənistan bu tarixi həqiqətləri göz önünə getirib Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə ziyan gətirəcək heç bir addım atmayacaq.

Kamilə ƏLİYEVA,
Milli Məclisin deputatı, professor